

מסורת הש"ס

6) ומספחה פיג הי"ו פ"ט. 7) ב"ק כ"ג. 8) ומספחה פיג הי"ט. 9) ג"י הערוך ג"י וכתב המוסף ד"ק מוכח ממנו... ירושלמי פ"ט בערך מ"ן. 10) ו"ל אחר ד"ה וז"ל, 11) ש"ך למתניתין לפ"ל ג"ו. 12) ו"ל ג"ו. 13) ו"ל ג"ו. 14) ש"ך פ"ט ר"ה. 15) ו"ל ופרט וכלל.

תורה אור הש"ס

1. ויהי בימי אמרמל מלך שעמד אריון מלך אלטרס כדלעטמ מלך עילם והדעל מלך קרליוו בראשית ד' א אף אך זה האבולו מביל שרץ העוף הולך על ארבע אשר לו כרעים ממעל מלך קרליוו לצטר בתן על הארץ: ויקרא י"א כ"ג. 2. את אלה מדה האבולו ואת הארבה למינו ואת השלשם למינו ואת החרוב למינו ואת החב למינו: ויקרא י"א כ"ב. הגהות מהר"ב רנשבורג [א] תוס' ד"ה אל וכו'. ולמטה דמגב להצ"ח כל הסמיך הל"ל דמפרש וכו' פ"ט.

מוסף רש"י

לא לחנם הלך דודי כו'. ר' אליעזר סבר וזויר טוף טמא הוא ורענן פלגי עליה וכו' פ"ט.

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סה.

עין משפט
נר מצוה

רעב א ב ג מ"י פ"א מבלוט מבלוט אסויות הלכה כה פסין פ"ט ט"ע י"ד פ"י פ"ג פ"ד: רעב ד ה מ"י פ"א פ"א כ"ג כ"ג פ"ג ט"ע י"ד פ"י פ"ג פ"ד: רעב ו ז מ"י פ"א פ"א הלכה כה:

רבינו גרשום

הכא אפילו בשמי שיטות פסיק לה. כלומר דכתבין בת כוסף שיטה אחת ויענה בתחילת שיטה אחרת: בשוכן ונמיה לזון קאמריין כלומר דהתם רבנן מודו: אשר לוא כלום לא לו עכשיו ועודו לגרל לאחר זמן לפיכך כתב לוא מלא. איסקרא גרסינן: והדביוות גרסינן: אלו כללי כללות האלו פרטו פרטות כללי כללות ציפורת כרמיס זה כלל אחר ארשכף זה כלל אחר כרספת וסחילנית זה כלל שלישי ראשו ארוך זה כלל רביעי. פרטי פרטות (פרטות) פרט ראשון ארבה זה גובאי. פרט שני סלעס זה גובל פרט שלישי חרגול זה רשון:

כפרתי בשמי תיבות כשני שיטין. נת מכאן ויענה מכאן: הכי גרסינן יש לו אכצע יסירה וזפק וקורקנו נקלף כידוע שהוא טהור. וארישא סמיך דתנא ליה כל עוף הדורס טמא ואם אינו דורס יש לו עוד שלשה סימנין דהוה ליה ארבעה כידוע שהוא טהור: אם רגליו אכצעומו: קולט מן האויר. שכשווקין לו מאכל קולטו לחוך פיו ומקבלו מן האויר: יפטרס. מכירין היו שהיא טהורה וזה שמה: קולט ואוכל. שאינו מניחו לארץ עד שלא יבלענו: שכן. כמו שזכר: ונדמה. דומה להם במראיתו: הלכך. הואיל ואמרנו הכי בעינן מרוביהו: ומל מין חגב בלשון ארמי: איסקרא. ואין לו קרנוליס בקטנותו וגדלים לאחר זמן: אישאר לא כרעים. כמיב ואשר לו קרי: רשון ניפול גדיאן יוחנא ירושלמי. כן שם: לפורס כרמיס. מין ארבה דלחן לו נבחת וכן לארבה דלקמן: יוחנא. מין סלעס דיש לו נבחת: ערנוליא. מין חרגול דיש לו זנב ולשנים הראשונים אין זנב: הרזוניס. מין חגב ואינו דומה לאלו במראה: דבי ר' ישמעאל טהור. הן למיניהו לאו פרטי ניהו כדאמרת דלא מרבי אלא מינא דכל חד אלא כללי ניהו וכל כלי כללות הארץ ופרטי פרטות כלומר כללות הארץ אחר כללות הארץ לזורך ואחו לדרשה ופרטיין הבאין שלא לזורך אחר פרטות ולדרשה באו על כרחן ונקמן מפרס ליה ואילו דסלעס וחגב הן הפרטות שלא הוצרכו ולמיניהו הכמונין עמהם הם הכללו שלא הוצרכו: ציפורת

באלף קדריש ולא מני למימר לא שאין לו כרעים כלל קאמר דלדרבה סלעס ארבה וחרגול יש להם קרנוליס כדקמינ בהדיא בהלכ השוה שבהן וכו' וכן אשר וכו' חומה דגני ערי חומה דריש אע"פ שאין לו עכשיו והיתה לו קודם לכן כפי' קמא דמגייה ודף ג': ולא מני למימר שאין לו כלל קאמר דבערי חומה מישתעי קרא וכן אשר לא יעדה והפדה ומתרגמינן דקיימי ליה פי' שהיה לו לקיימה וליעדה דמזות יעדה קודמת ומהאי קרא דרשי' ליה כפ"ק דכבורות (דף י"ג.) דמזות יעדה קודמת למזות פדייה שנאמר אשר לא יעדה והפדה ואע"ג דכתיב באל"ף דרשינן כאלו כמיב צו"ו כלומר שהיה לו ליעדה ואינו רואה והפדה והיינו טעמא דלמה ליה למכתב אשר לא יעדה פשיטא דכלל יעדה מישתעי קרא דאם יעדה היתה לריכה גט וגם לא היתה לריכה פדיית אב שבשעת ייעוד פקע שענדו שפוחות מינה וא"ת דפרק כסם (פסטי גא.) דפרין וכל היכא דכתיב לא באל"ף ממש הוא והא כמיב בכל נרמס לא זר ומלאך פניו הושיעם ואמאי לא מייתי מכל הן קראי יש לומר דבכל הני איכא הוכחא מגופיה דקרא שרואה לומר אשר לו צו"ו אע"ג דכתיב באל"ף ודלדרבה סלעס וחרגול יש להם קרנוליס וערי חומה גיש להם חומה מיירי וגבי יעדה דכפרישית מדכתיב כלל אכל נרמס לא זר לא מוכח מגופיה דקרא שהקב"ה כביכול מירר נרמס של ישראל אלא מקרא אחר ודכתיב עמו אנכי בצרה וכו' והיכי דרשינן הכא וגבי ערי חומה מדכתיב לא באל"ף דבעי למימר קרא אע"פ שאין לו עכשיו והא מסקינן דפרק כסם (גס זה עס) דאל"ף משמע הכי והכי הן או לאו יש לומר דמ"מ דרשינן מדמני למכתב באל"ף יותר מכל אחסו לו שרואין לומר הן שכתובין צו"ו ש"מ לדרשה ולא זר נמי דרשינן במדרש דכתיב באל"ף דכל זריה שאינה לישראל מאומות אינה זריה: אלו בצי"ב בצי"ה ופ"י שרבות. כדדרשינן בסמוך דאשר לו כרעים כלל ארבה סלעס וחרגול פרט למיניהו חזר וכלל ולא דוקא נקט תנא דבי ר' ישמעאל סלעס לכלל ופרט וכלל דסלעס קרא יסירא למישרי ראשו ארוך דכמסקינן בסמוך ולמיניהו דסלעס מפרס הרבא דליצטרין דאי לא כמיב למיניהו הוא אמיינא דוקא במין סלעס שרי ראשו ארוך אכל בשאר לא להכי כמיב למיניהו לרביי ככלהו א"י הוה אמיינא דסלעס אחא לאסור מיני קמי"ל ולא קאמר כללי כללות למימר דכל אלו ראוין לדיוס בכלל ופרט וכלל אלא ה"ק אלו כללות הבאין אחר כללות ופרטות הבאין אחר פרטות וזריך לדורסם כולם כפי הראוי וארבה וחרגול בלדד הם דבאים בכלל ופרט' כדמוכח בשמעמא וסלעס למישרי ראשו ארוך דמסקינן וחגב להצ"ח שמו חגב ולמיניהו דמגב להצ"ח א' כדמפרס בהדיא בכרייתא ולמיניהו דסלעס כדמפרס ליה מסבא דנפשיה דכפרישית וא"ת למה הוצרך לכתוב בכלל אחד בארבה וסלעס וחרגול לכתוב למיניהו והיה די בכל אחד לשלשמן כסוף יש לומר משום דארבה וחרגול הם הם בלדד שזאין בכלל ופרט וכלל ופרט וכלל אלא ה"ק בסלעס וכתבו באמצע בין ארבה וחרגול לשום דרשה דלא על חס הוא שכתבו שלא במקומו ויטין שהוצרך לכתוב באמצע בשביל שום דרשה שזו אינו יכול לכתוב למיניהו לנסוף כי זה לא יתכן שלמיניהו יהיה עומד על ארבה וחרגול להיות להן כלל אחרון כפי עמאם ועל סלעס לא יהא עומד בכלל אלא לדרשה אחת כמו שאנו דורשים עכשיו למיניהו דסלעס ולפי שיש לארבה וחרגול לכל אחד כלל כפי עצמו ואין שניהם נידוים יחד גדין אחד של כלל פרט וכלל אלא כשנים שכל אחד ואחד נידון לבדו בכלל ופרט זריך לעשות בנין אב משניהם מארבה וחרגול וללמד משניהם בלדד שהוה כשניהם ומה שאומר הרי אחת דן בנין אב משלשן או לפי שלא פירש עדיין דסלעס קרא יסירא הוא והכי פירשא דכרייתא לפי המסקנא בזה אהה דן בנין אב משלשן בלדד שהוה והואיל וכן אלו לא מנריך רק לרבעה סימנין דכי מעיינת ביה שפיר בארבה וחרגול סגי לעשות בנין אב משניהם ואימיר ליה סלעס לרביי ראשו ארוך והא דמרבינן ראשו ארוך ולא אמרינן דמרבינן ואע"ג דלית ליה חד מהן ד' סימנין ואין